

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observ. speciales in Cap. VIII. de Excommunicatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

etiam in Hispaniâ ac Lusitaniâ, ubi sola depositio sufficit. GONZALES in Cap. 10. de *Judiciis* n. 14. usque ad finem.

Loquendo de circumstantiis Delictorum, observat contrarietatem inter Jus Civile & Jus Canonicum, in eo, quod illud jubeat augeri pœnam, ubi delictum frequens est; hoc verò crimen impunitum tolerare, ubi Sontium numerus magnus est: laudatque Legem 16. §. *Fin. de penis*, & *Can. 31. & 32. CAUS. XXIII. QUÆST. IV.* non tamen eos conciliat, quod fieri potest, dicendo, Legem loqui de casu, quo severitas ad restaurandam tranquillitatem necessaria est; Canones verò loqui de casu, quo severitas effectum contrarium pareret. Infrâ in loco, ubi Autor dicit, Judicem Ecclesiasticum pœnam singularem ferre non debere, legi debuit *Sanguinis*, pro *Singularis*, sic postulat Textus ab eo relatus *Cap. 4. de Rapt.* legi.

OBSERVATIONES *Generales* in CAP. VIII. & IX.
qua agunt de Censuris.

Cùm plura sint genera CENSURARUM crebrò in Corpore Juris commemoratarum, quæ multas qualitates communes habent, Regulas proponere Autor debuisset circa Censuras generatim consideratas; Consilium ejus id postulabat, quippè quod sit tradere notitiam rerum per eorum genera, species, causas, effectus & proprietates. Omnino autem negligit hæc generalia Capita,

Alius finis Operis, quo facilius forè promittitur studium Juris, aperiendæque esse vias breves, perspicuas, ac certas, quibus perveniatur ad ea, quæ scitu digna sunt, postulabat ut *Regulis* daretur tanta extensio, quantam pati possunt: pleræque autem Regularum ejus restringuntur ad Casus speciales v. gr. à Censurarum natura exordiri debuisset, observare ea, quæ in illis singularia sunt, aut communia cum cæteris penis; dare Regulam circa varias Censurarum species, singulas complectentem; similem facere de omnibus causis communibus variis Censurarum speciebus, quas serie continuâ exposuisset, idem perficere circa effectus communes, & proprietates pariter communes; conficienda præterea erat Regula generalis de viis, quibus variæ Censurarum species extinguuntur; tum singula speciatim erant enucleandæ per Regulas complectentes ea omnia, quæ ad unamquamque propriè pertinent, maximè ad Absolutionem, quæ determinata est. Discutienda erat unaquæque Censura præcipua juxta eandem methodum, & nedùm plerique casus particulares colligerentur, sive ii, qui sub Regula continentur, sive qui ab eâ excepti sunt, incumbendum erat Regulis generalibus præfatis, indicando duntaxat præcipuos casus singulares, ne nimium extenderetur delineatio Operis; sic enim nuncupari debet potius quàm Opus, methodus propofita.

OBSERVATIONES *Speciales* in CAP. VIII. de
EXCOMMUNICATIONE.

Autor proponit dubium in REGULA III. QUÆST. II. Scilicet, *an pena sit licita?* Cujus rationem affert, quòd tolerandi sint Mali, juxta priores Textus *Caus. XXIII. QUÆST. IV.* inter quos verba *Gratiani* ponit. Triplicem Responsonem subjicit, cujus duo priora membra congrua non sunt; nempe ait, id habere locum 1. cum Mali Jurisdictioni Prælati non sunt obnoxii 2. Cùm occulta sunt crimina, tunc enim Prælati ea impunita relinquere cogitur, deficientibus Probationibus aut Jurisdictione. Textus autem allegati loquuntur de casibus, in quibus puniri possent, sed in quibus usus illius potestatis non expedit; quia coercitio pacem Ecclesiasticam turbaret. Id patet ex

Textibus, quos ad probandam responsonem tertiam subnectit, sumptam ex metu inducendarum turbarum, & divisionis ad schisma properantis.

Aliam dubitandi rationem affert, ex eo, quòd pœnæ inutiles; cui patrocinatur *Can. 19. CAUS. XXIII. QUÆST. IV.* junctis verbis *GRATIANI*, est & alia, ubi dicit correptionem esse inutilem, sive quia Prædestinati convertuntur absque correptione, ut cernitur in exemplo S. PETRI, qui delictum luxit à nemine reprehensus; sive quia pœnæ Reprobato indurant, ut patet in exemplo PHARAONIS. Huic rationi dubitandi Autor respondet per *Can. 20. 21. 22. & 23.* & sequentem *Gratiani* sermonem, qui docent, correptionem & flagella, licet aliquando sine ipsis Deus peccatorem convertat, vulgò necessaria esse, tam Prædestinatis, quàm Reprobatis; quia illos ad penitendum inducunt, eorumque respectu sunt viæ ipsis ad perveniendum in Cælum præparatæ, merente conversionem eorum penitentia: Reprobato autem ex eis non proficere, quia contemnunt remedia sibi ad sanationem oblata.

Divisio Excommunicationis, quam deinde Autor proponit, valde imperfecta est. Id probari potest per Collationem Tractatus nostri de *Excommunicatione*, ubi plures alias retuli Divisiones, quin imò autem omittit Excommunicationem *Minorem*, quæ à receptione Sacramentorum excludit, & vulgò incurritur communicatione cum excommunicatis *Excommunicatione Majori*. Indè, transiens ad causas Excommunicationis, quam *Regula* dicit ferri non debere, nisi ob causam manifestam, XXXV. enumerat cum earum Exceptionibus. Illæ causæ sunt peccata, quorum alia Excommunicatione Majori coe-centur, alia aliis Excommunicationibus. Utraque confundit, permiscendo casus 2. speciei cum casibus 1. v. gr. plerique casus Excommunicationis, de quibus loquuntur Canones Apostolorum, quos laudat; sunt Excommunicationis *Minoris*, Canones, quoque quos allegat ex *Causâ XII.* circa Excommunicationem, quæ incurritur communicando cum Excommunicatis, vulgò de *Minori* tantum Excommunicatione loquuntur.

Monere debuisset, Excommunicationem *Majorem* causas multò graviore requirere; nempe peccata gravia: peccata autem minora *Minori* Excommunicationi esse obnoxia. Vicia hætenus observata *hoc in Cap.* indicant, Autorem argumenti sui notitiam accuratam non habuisse. Id planè demonstrabunt vitia mox subjicienda, ex quibus præterea apparebit, Regulas ex Canonibus absque expositione defumptas, esse perniciosas.

Primam Causam Excommunicationis esse dicit inobedientiam adversus Decretum, aut jussionem Prælati, nec adjicit *justum*. Duos casus exceptit; unum appellationis, alterum itineris Romam, perinde ac si hic non esset casus appellationis, quamvis nihil aliud sit, quàm appellatio tacita.

Secunda est contumacia post Monitionem, veluti si non sufficeret Monitionem neglexisse in re gravi: scribendum erat, *Si monitus non corrigatur.*

Tertia est vis Prælati facta; nec distinguit eam, quæ justa est, ab ea, quæ injusta est, nec casum, quo aliter quàm Excommunicatione repelli potest, ab illo, quo non aliàs repelli potest.

Quarta est querela contra Episcopum aut Ecclesiam, sine præcedenti Monitione intentata; quasi omisso rei non necessarie, sed tantum decentis, mereri posset Excommunicationem.

Quinta est violatio Immunitatis & Libertatis Ecclesiasticæ; quod restringendum est ad eam, quæ certa est; cum probabile non sit Ecclesiam, optimam Matrem, suos Filios excommunicare velle, ob prætenfa delicta: & quidem suprâ dictum est, certam debere esse causam, perinde ac manifestam.

Sexta

Sexta & Septima restringi deberent ad casus, in quibus vis in personas Deo dicatas est criminosa, & omnes casus, quos sigillatim pro exceptione affert, velut exempla Casuum, in quibus vis delicto vacat, referendi erant.

8. *Octava* adicere debuérat casum incendii, qui unus est ex obnoxiiis Excommunicationi, ob contumeliam Locis Sacris iniustam; ceteri sunt infractio & spoliatio.

Nona restringi debet ad casus vis iniusta: tales sunt ii, in quibus Excommunicatio iusta est; tunc enim iniquum est cogere Prælatum ad absolvendum ab illa. Sed si Excommunicatio sit manifestè iniusta, aut vitiosa, videtur non iniquam esse coactionem adhibitam, ut revocetur, vel, ut absolutio detur ad cautelam.

Decima sumpta ex Communicatione cum Excommunicatis, restringenda erat ad casus prohibitos, quorum alii Excommunicatio Majori puniuntur; tales sunt casus societatis in crimine, propter quod lata fuit Excommunicatio, aut Communicationis in rebus Divinis. Alii Minori tantum Excommunicatione puniuntur; tales sunt casus, in quibus Communicatio neque ad bonum corporis, neque ad animæ salutem necessaria est. Monendumque erat, excepto primo casu, Excommunicationem non habere locum, nisi cum Excommunicatus denunciatus est. Nisi hæc distinguantur, laudari Canones in errorem inducunt.

In *Undecima* legendum est *Excommunicatorem*, pro *Excommunicationem*. *Cap. 11. de Sent. Excomm. in 6.* ab Autore laudatum prohibet machinari aliquid adversus personam aut bona Excommunicantis.

Duodecima restringi debet ad casus, in quibus Canones vetant conveniri Clericum coram Iudice Sæculari.

Decima-tertia non habet locum, nisi quando Catholicus Catholicum convenit coram Iudice non Catholico. Hic genuinus est sensus *Can. 32. CAUS. II. QUÆST. VI.* laudati ab Autore, qui alium pati nequit, cum Hæretici Iudices habent ex sua Sectâ, ut semper obtinuit in locis, quæ hæresim toleraverunt; maxime in Africa, quando hic C non cõditus fuit, quod significatur his verbis, *ad Iudicium alterius Fidei Iudicis.*

Decima quarta restringenda est ad loca, casusque, in quibus interdicit fuerint appellationes Ultra-marinae.

Decima quinta restringi debet ad casum *Cap. 1. de Iudiciis* laudati, quo reus conventus, qui se Iudicio affuturum pollicitus est, non comparet, neque in Regulam generalem extendi debet, adversus eos, qui fidem datam fallunt.

Decima sexta & Decima septima sumptæ ab homicidio, vel falso testimonio, redigendæ sunt ad Casus, in quibus ejusmodi crimina, per penitentiam non expiantur. *Can. 20. CAUS. XXIV. QUÆST. III.* Leviora sunt ea, quæ circa ceteras causas reprehendi possent, & idcirco omittenda.

A *Causis* Autor ad *Exceptiones* pergit, quæ sumptæ sunt ex defectu potestatis proveniente ex eo, quod reus Excommunicatoris Jurisdictioni non sit subditus, sive quia ab ea immunis est, sive quia non residet in ejus Districtu, sive quia mortuus est ante Sententiam, sive quia est extrâ Ecclesiam. Hæc igitur Exceptiones magis accedebant ad *Questionem sextam* de iis agentem, qui possunt excommunicari & ad *Septimam* de iis, qui excommunicare possunt. Et quidem in illis Questionibus, iterat id, quod in Exceptionibus dixit, exceptis iis, quæ leguntur, 1. In *Tertia & Quarta* spectantibus ad causas Excommunicationis, quæ supra delibate fuerunt, ubi diximus, peccati gravitatem ac certitudinem requiri. 2. In *Septima*, quæ reduci potest ad defectum potestatis, provenientem ex eo, quod nemo Iudex & litigans esse possit; Prælatus autem, qui excommunicaret, ob crimen in se admissum, Iudex foret & Pars; excipitur casus, quo læsa fuit Dignitas, & Jurisdictio Prælati ab alio exercetur. 3. In *Octava*, quæ pertinet ad easum, in quo satis penarum tulit reus, per depositionem, aut aliter. Dicere debuisset in *Questionem VI.* Excom-

municationem non cadere nisi in eum, qui facinus patravit, nisi conscios sceleris Canon complectatur. Enumeratio horum, quam hic facit, cernitur etiam *Cap. 6. QUÆST. V.* quæ loquitur de iis, qui possunt accusari, & idcirco ad eam remittere opus erat. Quod dicit de Universitatibus, eas debere excommunicari, ob delictum majoris partis, falsum est, & confutatur *Cap. 5. de Sent. Excomm. in 6.* quod laudat.

Erga *Questionem* pro *REGULA* proponere debuisset, omnem Prælatum habentem Jurisdictionem in foro exteriori, posse excommunicare extrâ casus à Jure exceptos; *Cap. 12. de major. & obed. Cap. III. Sess. XXV. Conc. Trid.* si Jurisdictionem habeat solum ex Privilegio, aut Consuetudine, aut Prescriptione. Jus illud non habet, nisi Privilegium aut Consuetudo aut Prescriptio, illud ipsi tribuat. Cum hæc Jurisdictio amittatur per quodcumque crimen, cui Excommunicatio annexa est; qualis est hæresis & per aliud quodvis; quod ab Officio suspendit, ii, qui crimen illud patravérunt, non possunt excommunicari: Autor proinde cum *Gratiano* fallitur, post eum dicendo, hæreticum posse excommunicare. v. *Cap. 35. 36. & 37.* atque observationes *Gratiani* in ipsos, ubi concludere videtur, potestatem Jurisdictionis esse in Hæreticis erga Hæreticos, ex eo, quod retineant Dignitatem Ordinis, quod falso infertur; hæc enim inamissibilis est, secus est de alterâ.

Excipiendus est à *Regulâ tertiâ*, ferente, Clericos excommunicare non posse, casus, quo Jurisdictio Ecclesiastica ipsis ex Privilegio commissa esset; ejus enim natura sinit, ut Laicis ab Ecclesiâ delegetur; multi Principes eam vice Legatorum Apostolicorum exercere, eam hodiè quatenus Legatus exercet SICILIÆ REX.

Si Officialis Metropolitanus Episcopus Provinciae excommunicare non potest, id oritur ex eo, quod ejus Jurisdictio restricta fuit hoc in capite; per Canonem expressum: è contrario; per extensionem expressam, Ordinarius excommunicare potest eos, qui non sunt suæ Dioceseos, si ibi delinquant.

Episcopus hodiè non indiget consensu Metropolitanæ & Comprovincialium ad ferendum Anathema, id est Excommunicationem, terribili solemnitate fulminationis apparatu stipatam.

Questio VIII. agens de tempore, quo Excommunicatio ferri debet, sub *Nona* locari potuisset, ubi agitur partim de rebus, quæ Excommunicationem præcedere debent; nam delictum una ex illis est.

Exceptio *Prima* *Regulæ Questionis I.* malè exponitur; quippe notorietas facti, de qua loquitur *Cap. 9. de Sent. Excomm. in 6.* non excusat à faciendis Monitionibus, sed ab observatione intervallorum competentium. *Cap. 26. de Appell.* laudatum in *Exceptione II. ibid.* intelligitur de casu, in quo Excommunicatio crimini à Jure alligatur, & de eo, quo malitia criminis respondente gravitati pœnæ Excommunicationis: hæc sine Monitione ferri valet.

REGULA XIII. aptius locata fuisset sub *Questione VII.* in qua agitur de Excommunicatore; hic enim traditur modus, quo uti debeat facultate sua.

Plures in *Questione X.* sunt *Regule* aut perperam conceptæ, aut falsæ. In iis Anathema distinguitur ab Excommunicatione, quoad effectus, *REG. XI. REG. XV.* Ibi insinuat, id peculiare esse Anathemati, ut se jungat à Deo, & tradat Satanæ. Excommunicationem verò non separare à Corpore CHRISTI, sed tantum à Fraternali Societate, ac priorem effectum ab Anathemate produci; nullum tamen discrimen est inter Anathema, & Excommunicationem, nisi quod aliquando sumitur illud pro fulminatione Excommunicationis, ita ut adjiciat Excommunicationi solemnitates, ad terrendum reum inventas.

REG. XVII. distinguit Excommunicatos ob Schiffma, ab aliis Excommunicatis, in eo, quod horum Oblationes accipiuntur, illorum rejiciuntur. *Can. 3. CAUS. XXIV. QUÆST. II.* laudatus ad probandam hanc Distinctionem eam, destruit.

Jura Temporalia, quibus privant REGULÆ XIX. & XX. solâ Potestate Ecclesiasticâ auferri nequeunt; Principis autoritas ad id requiritur. Insinuatur REG. XXII. unicum esse casum, quo Excommunicatio effectu careat, eum scilicet quo, pendente Appellatione, lata est; tot sunt autem, quot sunt casus nullitatis manifeste provenientis ex defectu delicti aut potestatis in Judge, aut ex eo quod errorem intolerabilem contineat.

Inter Exceptiones Generales REGULARUM XXVI. *Questionis X.* de qua agitur, quædam reperiuntur vitiosæ; talis est *Secunda*, quæ insinuat, Excommunicationem carere effectu, cum illicita est; non addito, & *invalida*.

Idem est de Replicatione ad *Exceptionem IV.* ubi dicitur, eum, qui communicat cum Excommunicato ob crimen atrox, eandem Excommunicationem incurere. Textus autem 55. de *Sent. Excomm.* ad hoc probandum laudatus, agit de casu, quo cum Excommunicato communicatur in crimine, propter quod excommunicatus fuit. *Cap. 17. de restitut. perperam* laudatur REG. XXVIII. ad ostendendum, Jurisdictionem in quasdam personas probari non posse per Excommunicationem, cui obtemperaverint; loquitur enim de obedienciâ scrupulosâ, quæ dies aliquot tantum duravit; talis autem submissio timidam potius aut religiosam conscientiam ejus, qui paret, arguit, quam jus imperantis.

Excommunicatio potest esse usurpatio Jurisdictionis; itaque, ad decernendum de jure eam ferendi, antea probandum est, ferentem fuisse in quasi-possessione Jurisdictionis. REGULA XX. dicens, multam esse remedium subsidiarium Excommunicationis, malè concipitur: dicendum erat, eam vice Excommunicationis decerni posse; & hic sensus est *C. 7. de Sent. Excomm. in 6. §. 4.* laudati ab Autore. Observare autem debuisset, eam, cum Excommunicationis locum tenet, in Excommunicatoris commodum converti non debere.

OBSERVATIONES in CAP. IX. circa INTERDICTUM.

Autor ad Caput præcedens remittit, quoad causas INTERDICTI, & jus illud ferendi, sicque confirmat id, quod jam observavimus, debuisse illum de Censuris gegeratim loqui, & annotare id, quod ipsis commune est, scilicet, eas justam causam requirere, nempe peccatum mortale, & justam potestatem, quæ est Jurisdictio in foro exteriori.

Cum Excommunicatio omnium Censurarum gravissima sit, monere debuisset, causas ad Excommunicationem necessarias non requiri ad Interdictum; sed minora peccata ad hoc sufficere, & sic, applicando ad Interdictum, quod speciatim de causis Excommunicationis dixit, servandam esse proportionem, quam utriusque Censuræ inæqualitas exigit, quod difficile fieri potest; nam Censuræ non habent locum nisi in casibus expressis, & proinde consecutio ab unâ ad aliam non valet, præsertim à majori ad minorem, qualis est Excommunicatio Major respectu Interdicti, & speciatim dum agitur de causa ubi, sicut id, quod sufficit ad Interdictum, non sufficit ad Excommunicationem, id quod ad Excommunicationem necessarium est, non exigitur ad Interdictum. Undè fit, ut remissio hæc facta ab Autore, inepta sit; ideoque rectius egisset, colligendo quosdam casus à Jure Interdicto punitos, sicut plures ex iis retulerat, qui Excommunicatione plectuntur. Plerique utriusque generis referentur in Tractatu de Censuris.

OBSERVATIONES in PUBLICA JUDICIA, de quibus CAP. X. differitur.

Videtur, Autorem continuò de *Pœnis Ecclesiasticis* loqui debuisse, quippe haud minor ratio postulabat, eas exponi, quam discuti Censuras. Saltem observandum

erat, alias esse Pœnas, quibus Ecclesia Sontes coercet in Judiciis Criminalibus, & indicanda loca, in quibus de iis loqui statuerat. Depositio ab Ordine, Privatio Beneficiorum, Pœnitentia publica multorum annorum, laboriosis atque abjectis Exercitationibus referta, Carcer perpetuus, aut diuturnus, sunt pœnæ haud exiguæ. Eximius est ordo hujus Capitis necnon ejus divisio, eadem est excellentia CAP. XI. XII. XIII. XIV. quæ loquuntur de Judiciis Publicorum Appendicibus, scilicet de Pœnis culparum in illorum Judiciis prosecutione accidentium, de Absolutione, Condemnatione, de Restitutione Rei, Informatione, Denuntiatione, Purgatione. Fusiùs tractatur Absolutio, respectu reliquarum rerum. Quædam sunt vitia in *Regulis* & in *Exceptionibus*, quæ breviter notabuntur juxta *Capitis* ordinem.

Cum dixisset actus aut Accusatorem, aut Reum, aut Judicem spectare: ab Accusatore exorditur, circa quem observat, eum inscribere nomen debere, & sic ad pœnam Talionis se astringere, à quâ plures casus excipiuntur. Duo posteriores ad Denuntiatorem, & Opponentem pertinent, qui non sunt Accusatores: ideoque non continentur sub *Regulâ* ad Accusatorem restrictâ: itaque, si à Denuntiatore & ab Opponente inscriptio non exigitur, id non fit per *Exceptionem* à *Regulâ*, sed quia non sunt Accusatores: obligatio autem ad inscriptionem peculiaris est Accusatoribus, *Cap. 10. REG. I. Except. 4. & 5.* REGULA hæc & *Quinque subsequentes* ad unam contrahi potuissent, sub quâ omnia Accusatoris officia relata fuissent & sigillatim enucleata. Officia hæc, præter inscriptionem, sunt, accusare in scriptis, probare crimen objectum, & non prævaricari, neque tergiversari in probatione, aut persecutione.

Divisio Autoris exigebat, ut de Officiis Accusati, seu Rei ageret: scilicet, obligatione vitandi in defensione suâ fraudem, mendacium & perjurium, & parendi Judici. De Judiciis autem Muneribus & Officiis aliorum ejus respectu, loquitur; de Munere Judicis, qui contumacem punire debet, eum capiendum & custodiendum curare, eumque ab Officio suspendere; de Officio aliorum, qui Reum nec receptare, nec occultare debent.

Hæc Judicis Officia, cum cæteris, quæ deinceps attingit, sub unâ *Regulâ* collocandâ erant, atque enumerandâ: *Novem* autem *Regulas* condidit. Quod dicit in *Secunda*, Episcopum condemnari non debere, absque Pontificis participatione, è spuris Decretalibus desumptum est. Quod dicit in *Sexta*, Rei depositionem adversus confisos sceleris non audiri extrâ casus læsæ Magestatis, Hæreseos, aut Simoniacæ, non observatur hodiè, & jure meritò; Salutis enim Publicæ, interest, cognosci & puniri confisos, quod fieri nequit, nisi Rei crimen confessi depositio audiatur.

OBSERVATIONES in CAP. XI. & XII. quorum illud de PœNIS DELICTORUM in ACCUSATIONE ADMISSORUM, hoc de SENTENTIÆ EXECUTIONE agit.

Delicta hæc sunt, *Calumnia*, quæ justè præsumitur, ubi crimen non fuit probatum, *Prævaricatio*, quæ est occultatio probationum sceleris, ex clandestina conspiratione cum Accusato proveniens; & *Tergiversatio*, quæ est accusationis desertio sine causâ legitima. Sic Autor *Capitis* Argumentum proponere, atque exponere debuisset.

Agendo de Pœnis Calumniatorum, eas sub unâ *Regulâ* enumerare debuisset. Sex autem Pœnas in *Regulas VI.* distribuit; scilicet 1. Eam, quam Accusatus luisset, si fuisset convictus; 2. Depositionem; 3. Infamiam; 4. Excommunicationem Majorem; 5. Pœnitentiam; 6. Linguae amputationem. Porro, has sub unâ *Regulâ* facile complexus fuisset, dicen-